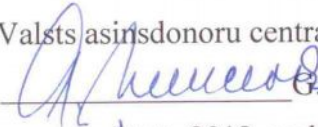

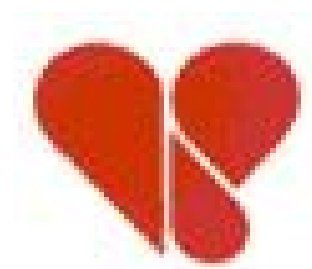
APSTIPRINU

Valsts asinsdonoru centra direktore

G. Nemceva

Rīgā, 2012. gada 20. jūnijā

Valsts asinsdonoru centra

2011. gada PUBLISKAIS PĀRSKATS

ADRESE:

Sēlpils iela 6,

Rīga, LV 1007

Tālr.: 67 471 472

Fakss: 67 408 881

www.vadc.gov.lv

e-pasts:

vadc@vadc.gov.lv

Rīgā 2012

SATURS

SATURS.....	2
TEKSTĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI	3
PRIEKŠVārds	4
1. PAMATINFORMĀCIJA PAR VALSTS ASINSDONORU CENTRU.....	5
2. VALSTS ASINSDONORU CENTRA DARBĪBAS REZULTĀTI.....	8
2.1. Asins / asins komponentu sagatavošana un izplatīšana.....	8
2.2. Centra laboratoriju darbība	9
3. FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI	13
4. PĀRSKATS PAR VADĪBAS UN DARBĪBAS SISTĒMĀM.....	18
4.1. Kvalitātes un risku vadība.....	18
4.2. Iekšējie auditi	20
4.3. Strukturālās izmaiņas.....	21
5. CENTRA PERSONĀLS	22
6. KOMUNIKĀCIJAS AR SABIEDRĪBU.....	25
7. NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI	28

TEKSTĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

Centrs	-	Valsts asinsdonoru centrs
ASN	-	asins sagatavošanas nodaļas
AK	-	ārstniecības iestāžu asins kabineti
LF	-	Valsts asinsdonoru centra Latgales filiāle
BTS	-	SIA „Baltijas Terapeitiskais Serviss”
LIC	-	Latvijas Infektoloģijas centrs
ID	-	Hematoloģiskās izmeklēšanas nodaļa
BVD	-	Skrīninga nodaļa
HLN	-	HLA (Cilvēka leikocitārie antigēni) izmeklēšanas nodaļa
KL	-	Asins pagatavošanu kvalitātes kontroles laboratorija
NAT	-	Vīrusu molekulāro izmeklējumu nodaļa
SAN	-	Sabiedrisko attiecību nodaļa
Ivlg	-	intravenozā imūnglobulīna šķīdums
TM	-	trombocītu masa
EM	-	eritrocītu masa
SSP	-	svaigi saldēta plazma
BC	-	leikocītu-trombocītu slānis (<i>angl. buffy-coat</i>)
HLA	-	leikocitāro antigēnu sistēma
HIV	-	cilvēka imūndeficīta vīruss
HCV	-	C hepatīta vīruss
HBsAg	-	B hepatīta virsmas antigēns
DNS	-	dezoksiribonukleīnskābe
RNS	-	ribonukleīnskābe
KVS	-	kvalitātes vadības sistēma
IT	-	informācijas tehnoloģijas
KAPA	-	korektīvās un preventīvās aktivitātes
Look back	-	retrospektīva izmeklēšana
ESF	-	Eiropas sociālais fonds
ProSang	-	Latvijas asins dienesta vienotās informācijas sistēmas specializētā programmatūra
EP	-	Eiropas Padome
PVO	-	Pasaules Veselības organizācija
VK	-	Latvijas Republikas Valsts kontrole
VM	-	Latvijas Republikas Veselības ministrija
MK	-	Ministru kabineta noteikumi
KR	-	Kvalitātes Rokasgrāmata

PRIEKŠVārds

Valsts asinsdonoru centrs veic dažādas aktivitātes veselības aprūpes jomā. Katra no tām ir pelnījusi pozitīvu atzinumu. Nenovērtējami asins dienestā ir mūsu iedzīvotāji – donori, kas asinis ziedoja Valsts asinsdonoru centrā stacionāra un izbraukuma apstākļos, kā arī asins sagatavošanas nodaļās ārstniecības iestādēs. Izbraukumi bija organizēti lielās un mazās pilsētās, laukos. Aktīvi ziedoja asinis arī specializētajā autobusā. Rezultātā pacienti bija apgādāti ar drošiem asins pagatavojumiem.

Valsts asinsdonoru centrs kalpoja tam, lai donoru asinis būtu pieejamas 24 stundas diennaktī.

Ar šo pārskatu mēs gribam atspoguļot galvenos rādītājus un Valsts asinsdonoru centra darbību 2011. gadā nepietiekoša finansējuma apstākļos.

Cerot uz labākām iespējām 2012. gadā, izsaku pateicību visiem, kas ziedoja un sagatavoja neaizvietojamus līdzekļus ārstniecībai, kā arī tiem, kas profesionāli tos pielietoja.

Ar cieņu,

Valsts asinsdonoru centra direktore

Gita Ņemceva

1. PAMATINFORMĀCIJA PAR VALSTS ASINSDONORU CENTRU

Valsts asinsdonoru centra juridiskais statuss

Valsts asinsdonoru centrs (turpmāk - Centrs) ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Centra darbību reglamentē Valsts pārvaldes iekārtas likums, Ārstniecības likums, 2005. gada 22. februāra Ministru kabineta noteikumi Nr. 138 „Valsts asinsdonoru centra nolikums” un citi normatīvie akti.

Centra funkcijas

- Organizēt un koordinēt ārstniecības iestāžu apgādi ar kvalitātes prasībām atbilstošiem asins komponentiem.
- Organizēt un koordinēt starptautisko sadarbību transfuzioloģijas jomā.
- Organizēt imūnhematoloģiskās saderības pārbaudes un konsultatīvo palīdzību.

Centra darbības mērķi ir sagatavot asinis un asins komponentus ārstniecības iestādēm, kā arī nodrošināt imūnhematoloģiskās saderības pārbaudes, kā realizācijai kalpo budžeta programma „Specializētās veselības aprūpes nodrošināšanas apakšprogramma „Asins un asins komponentu nodrošināšana””.

Pārskata gada galvenie uzdevumi un rīkotie pasākumi

- Sagatavot asinis ar antikoagulantu Centrā un ASN kopā - 24 625 litri (48 002 asins devas).
- Veikt Centra un ASN sadarbības izvērtēšanu, līgumu aktualizāciju (darba uzdevumu noteikšana) un ASN plānu izpildes kontroli.
- Veikt Centra un ASN sagatavoto asins komponentu kvalitātes kontroles datu analīzi un izvērtēšanu.
- Nodrošināt ESF projekta „Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla tālākizglītība nozares ilgtspējīgai attīstībai” programmas „Transfuzioloģijas māsa” realizāciju.
- Nodrošināt ESF projekta „Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla tālākizglītība nozares ilgtspējīgai attīstībai” programmas „Citas specialitātes ārsta pārkvalifikācija par transfuziologu” realizāciju.
- Nodrošināt tematisku materiālu sagatavošanu, publikācijas presē, medijos un sociālajos tīklos.
- Izstrādāt retrospektīvās izmeklēšanas procedūru.
- Vienotās Valsts asins dienesta informācijas sistēmas tiešsaistes datu apmaiņas risinājuma ieviešana ar Centra izbaukuma brigādes serveriem.
- koncepcijas izstrāde Centra donoru kustības procesa atbalstam, izmantojot Vienotās Valsts asins dienesta informācijas sistēmas automatizētos rīkus.
- Centra IT drošības politikas pasākumu ieviešana, uzturēšana.
- IT risku pārskatīšana.
- Pārskatīt riskus Centra darbības procesos.

Iepriekš norādītie uzdevumi izpildīti pilnā apjomā.

2011.gadā Centra darbā tika izvirzītas sekojošas prioritātes: donoru uzaicināšana, pirmreizējo donoru piesaiste un potenciālo donoru izglītošana, asins ziedošanas regularitātes veicināšana un klientu apkalpošanas pilnveidošana. Daudzas Centra aktivitātes nebūtu realizētas bez atbalstītāju līdzdalības, jo Centra finansējums donoru kustības aktivitātēm ir nepietiekams. Ņemot vērā stabilo Centra asins krājumu, liela nozīme bijusi komunikācijai sociālo tīklu vietnēs, kur informācija donoriem tiek nodota nepastarpināti. Liela uzmanība tika pievērsta donoru izglītošanai, lai veidotu izpratni un abpusēju sadarbību starp asins sagatavošanas iestādi un donoriem. Pateicoties donoru aktivitātei, nepieciešamība pēc reklāmas kampaņām un akcijām mazinājusies, tomēr būtiska ir šādu akciju organizēšana jaunu donoru piesaistīšanai un izglītošanai.

2011.gadā tika organizētas publiskas donoru dienas ar mērķi piesaistīt potenciālos donorus, radīt asins ziedošanu pieejamāku un ērtāku asins ziedotājiem, izmantojot privātu uzņēmumu un organizāciju atvēlētās telpas Rīgas centrā. Akcijas tika plānotas reizi ceturksnī, īpaši pirmssvētku periodos, lai nodrošinātu stabilu asins krājumu.

- *Studentu akcija „Mīlestības svētki”* - akcijas ietvaros asinis ziedoja 993 jaunieši no dažādām Rīgas augstskolām - Rīgas Tehniskās universitātes, Biznesa augstskolas „Turība”, Rīgas Stradiņa universitātes un Rīgas Starptautiskās ekonomikas un Biznesa administrācijas augstskolas, Baltijas Starptautiskās akadēmijas. Studenti, kas šīs akcijas ietvaros ziedoja asinis, saņēma brīvbiļetes uz svētku pasākumu „Līvu akvaparkā”. Gada vērienīgākajā asins ziedošanas akcijā, kuras laikā tiek piesaistīts ievērojams skaits jaunu asins donoru, vienlaikus ir arī lielākais asins ziedojušo skaits Baltijas valstīs vienas akcijas ietvaros.

- *„Lieldienu donors 2011”* - sadarbībā ar studentu vortālu "StudentNet" un Latvijas Universitāti 2011. gada 21. aprīlī organizēta ikgadējā akcija, kas Zaļajā ceturtdienā norisinājās jau sesto gadu pēc kārtas. Tās dalībniekus sagaidīja dažādas organizatoru sarūpētas pateicības balvas, un asins ziedošanas akcijā piedalījās 104 donori.

- *„Labestības diena”* - piekto gadu pēc kārtas Centrs piedalījās minētajā labdarības pasākumā, aicinot iedzīvotājus ziedot asinis. 2011. gada 29. maijā Rīgas Kongresu namā tās ziedoja 122 donori.

- *„VEF Rīga” donoru diena* - 2011. gada 14. septembrī donoru dienu organizēja basketbola klubs „VEF Rīga” sadarbībā ar Olimpisko sporta centru. Donori, kas asinis ziedoja šīs donoru dienas ietvaros, saņēma divas biļetes uz komandas „VEF Rīga” 2011.gada pirmo sezonas spēli, kas norisinājās pret basketbola klubu „Khimki”, un Olimpiskā sporta centra bezmaksas baseina apmeklējumu. Asins ziedošanas akcijā piedalījās 76 donori.

2011.gadā tika organizēti vairāki publiskie pasākumi, kuru mērķis ir veicināt asins donoru kustības publicitāti, Centra tēla atpazīstamību, izglītēt un informēt sabiedrību par donoru kustību.

- *Potenciālo donoru datu bāze „Esi sasniedzams”* - 2011. gada martā Latvijā pirmo reizi darbību uzsāka potenciālo asins donoru reģistrs. Iedzīvotāji - potenciālie donori, norādot savu asins grupu un sev tuvāko asins nodošanas vietu, mobilajā telefonā saņem īsziņu, kad slimniekiem pārļiešanai nepieciešamas viņa norādītās grupas asinis. Datu bāzes atklāšana notika 7. martā Eiropas Savienības mājā, kur ikvienam tās apmeklētājam bija iespēja bez maksas noskaidrot savu asins grupu un reģistrēties īsziņas saņemšanai. Potenciālo donoru reģistrs tapis sadarbībā ar AS „Grindeks”, portālu Draugiem.lv un SIA „Text2Reach”. Šobrīd potenciālajā asins donoru datu bāzē reģistrējušies vairāk kā 2850 potenciālo asins ziedotāju. Laika posmā no datu bāzes atklāšanas līdz 2011. gada beigām potenciālajiem asins donoriem izsūtītas 2502 īsziņas ar aicinājumu ziedot noteiktu grupu asinis. Šāda datu bāze Latvijā izveidota pirmo reizi, ar mērķi piesaistīt potenciālos asins ziedotājus tad, kad noteiktas grupas asinis ir nepieciešama slimniekiem.

No 2011. gada 21. marta līdz 4. aprīlim t/c Origo pirmajā stāvā bija apskatāma vēl nebijusi izstāde, kurā cilvēki no visas Latvijas dalījās stāstos par to, kādēļ viņi piedalās asins donoru kustībā. Izstādē asins donori stāstīja par notikumiem, kas viņus pamudinājuši ziedot asinis un aicināja citus palīdzēt, un

glābt kāda dzīvību. Šie stāsti ir daļa no asins donoru sociālās kampaņas „Esi sasniedzams!”. Stāstu izstāde apskatāma arī Centra mājas lapā.

- *Pasaules Asins donoru diena "Mēs visi kā viens"*- 14. jūnijā par godu Pasaules asins donoru dienai klajā nāca donoriem veltīta dziesma „Mēs visi kā viens”, kuru sarakstījuši mūziķi Aigars Runčis un Guntra Kuzmina. Dziesmu iedziedājuši Latvijā pazīstami mūziķi: Zane Dombrovska, Liene Šomase, Liene Candy, Normunds Rutulis, Borowa Mc, Andris Kivičs, Valters Frīdenbergs un Kaža (Kārlis Būmeisters). Dziesma sarakstīta ar mērķi atgādināt cilvēkiem, ka mēs visi esam saistīti, jo mūsdienās asinīm nav atrasti aizstājēji. Dziesmas pirmatskaņojums tika izpildīts Pasaules asins donoru dienā, un, popularizējot asins ziedošanas ideju, dziesma tika izplatīta atskaņošanai Latvijas radio stacijām.

2011. gada Pasaules asins donoru diena tika sagaidīta Eiropas Savienības mājā, kur potenciālajiem donoriem bija iespēja bez maksas noteikt asins grupu un hemoglobīna līmeni, kā arī saņemt speciālistu konsultācijas par asins ziedošanu. Pasaules asins donoru dienas ietvaros norisinājās arī diskusija par asins pārļiešanas nozīmi veselības aprūpē - speciālisti, kas ikdienā saskaras ar asins pārļiešanas nepieciešamību, stāstīja par savu pieredzi un donoru palīdzības pacientu dzīvību glābšanā nozīmi. Diskusijā piedalījās P. Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas sirds un asinsvadu ķirurgs profesors Romāns Lācis, Centra direktore Gita Ņemceva, direktora vietniece laboratoriju jautājumos Ingrīda Sisene, Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas klīnikas „Gaiļezers” Asins kabineta vadītāja Inga Dārzniece.

- *Pateicības koncerts donoriem* - 2011. gada 3. decembrī koncertzālē „Ave Sol” divpadsmito reizi pēc kārtas, ar Rīgas Domes atbalstu, tika organizēts pateicības koncerts donoriem un donoru kustības atbalstītājiem. Koncerta mērķis bija izteikt pateicību bezatlīdzības asins donoriem un donoru kustības atbalstītājiem par viņu devumu, aicināt turpināt palīdzēt, gan ziedojot asinis, gan ar donoru dienu organizēšanu savā iestādē vai uzņēmumā. Koncertā piedalījās muzikāli radošā apvienība „Kopējā izteiksme”.

Visās publiskajās aktivitātēs tika likts uzsvars uz sabiedrības informēšanu un izpratnes veidošanu par asins donoru kustību, tās nozīmi un katra donoru iespējamo līdzdalību brīdī, kad tas visvairāk nepieciešams.

2. VALSTS ASINSDONORU CENTRA DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. Asins / asins komponentu sagatavošana un izplatīšana

Asins sagatavošanas plāns valstī 2011. gadā ir izpildīts par 115,8%. Asins sagatavošanas nodaļas kopumā izpildīja plānu tikai par 99,1%, Centrs izpildīja plānu par 129,3%.

2.1. tabula

No pilnasinīm sagatavotie asins komponenti

	2011.g.		
	Centrs	ASN	Kopā
EM bez BC aizvietojošā šķīduma (devas)	34332	21146	55478
SSP (devas)	34332	21100	55432
TM no BC, filtrēta, suspendēta T-SOL (devas)	3444	-	3444
Krioprecipitāts (devas)	9508	-	9508

Asins komponentu apstrāde

Centrā apstrādājot iegūto EM vai TM – filtrējot, apstarojot, atmazgājot, tika iegūti modificēti asins komponenti.

2011. gadā ārstniecības iestādēm pēc pasūtījuma izsniegtas 18 atmazgātas eritrocītu masas devas, no tām 7 tika apstarotas.

Valstī pieauga pieprasījums pēc apstarotiem asins komponentiem. 2011. gadā tika apstarotas 1 090 EM devas pieaugušajiem, 287 bērnu devas, kā arī tika apstarotas 7 devas atmazgāto eritrocītu, t.i. kopā apstarotas 1384 devas.

Visa sagatavotā TM tika filtrēta.

No aferēzē sagatavotas TM tika apstarotas 1559 devas pieaugušajiem un 83 devas bērniem. No pilnasinīm sagatavota TM tika apstarotas 402 devas pieaugušajiem un 2 devas bērniem, kopā TM apstarota 2046 devas.

Tika filtrētas 2144 EM devas, kas (sakarā ar finanšu resursu ierobežojumu) diemžēl ir tikai 30,5% no pagājušā gada daudzuma. Šis daudzums ir pietiekams tikai pieprasījumu neonatoloģijas un pediatrikajai praksēm nodrošināšanai.

Asins komponentu sagatavošana aferēzes procedūrās

Asins komponentu sagatavošana aferēzes procedūrās notiek tikai Centrā. 2011. gadā veiktas 1779 automātiskās trombocītaferēzes procedūras (par 91 procedūru jeb 5,4% vairāk kā 2010. gadā), sagatavotas 3461 devas, kas ir par 209 devām (6,4%) vairāk kā 2010. gadā.

Tika veiktas 40 automātiskās plazmaferēzes procedūras, sagatavotas 80 SSP devas tikai no CMV negatīviem donoriem. Veikta plazmas sadalīšana mazākās devās no plazmaferēzē sagatavotās plazmas - 480 devas pa 50 ml izmantošanai neonatālajā un pediatrikajā praksēs.

Asins komponentu un plazmas preparātu izplatīšana ārstniecības iestādēm valstī

2.2. tabula

	Izplatītās devas		
	Centrs	ASN	Kopā
EM, t.sk.:	35353	20008	55361
EM filtrēta	2 143	-	2143
EM apstarota (pieaugušo devas)	1162	-	1162
EM atmazgāta	18	-	18
SSP	28922	21138	50060
TM, sagatavota aferēzē, filtrēta	3503	-	3503
TM no pilnasinīm, filtrēta	3415	-	3415
Krioprecipitāts	8517	-	8517
20% albumīna šķīdums	440,5 litri	-	440,5 litri
5% albumīna šķīdums	580,75 litri	-	580,75 litri
IvIG	310,4 litri	-	310,4 litri

Valstī ir samazinājusies visu plazmas preparātu izplatīšana: 20% albumīna šķīdums izplatīts 74% apmērā no 2010.gada daudzuma, 5% albumīns – 31,5% apmērā, bet IvIg – 85% apmērā no 2010.gada daudzuma.

2.2. Centra laboratoriju darbība

Centra laboratoriju pamatuzdevums ir kvalitatīvi veikt donoru asins paraugu izmeklēšanu gan pirms donācijas donoru atlases procesā, gan pēc asins sagatavošanas. Izmeklēšanas mērķis ir nodrošināt prasībām atbilstošu, drošu asins komponentu sagatavošanu izplatīšanai ārstniecības iestādēm.

Bez donoru laboratoriskās izmeklēšanas ar laboratorijas spēkiem notiek arī asins sagatavošanas procesu kontrole, veicot asins komponentu kvalitātes kontroles testēšanu.

Centra laboratorijas sniedz savu ieguldījumu arī pacientu izmeklēšanā, nodrošinot konsultatīvos imūnhematoloģiskos un audu saderības (HLA) izmeklējumus.

Kvalitatīva laboratoriskā izmeklēšana balstās uz Latvijas asins dienesta normatīvās dokumentācijas, labas laboratoriskās prakses un medicīnas laboratoriju standarta prasību ievērošanu ikdienas darbā.

2011. gadā Centra laboratorijās veikta centralizēta donoru asins paraugu virusoloģiskā (seroloģiskā un molekulārā), seroloģiskā izmeklēšana, Centra donoru imūnhematoloģiskā un hematoloģiskā izmeklēšana, kā arī veikti maksas pakalpojumi (imūnhematoloģijas, HLA un vīrusu seroloģisko marķieru noteikšana). Tika nodrošināts asins komponentu sterilitātes monitorings un asins komponentu kvalitātes kontrole visam Latvijas asins dienestam.

Centra vīrusu molekulārā skrīninga dati tika publicēti starptautiskā pētījumā par vīrusu molekulāro skrīninga izmeklēšanu pasaulē „International survey on NAT testing of blood donations: expanding implementation and yield from 1999 to 2009”. Vox Sanguinis 2011.

Vīrusu seroloģisko marķieru skrīnings

Nozīmīgākā problēma transfūziju medicīnā ir ar asins komponentu pārļiešanu saistīto slimību transmisijas iespēja. Saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, obligātie donoru izmeklējumi aptver trīs specifisko vīrusu seroloģisko marķieru (anti - HCV, anti – HIV ½, HbsAg) seroloģisku noteikšanu. Drošu asins pagatavošanu sagatavošanas nodrošināšanai Centrs centralizēti veic vīrusu seroloģisko un molekulāro skrīningu, izmeklējot visā Latvijas asins dienestā sagatavotos donoru asins paraugus.

Primāri pozitīvos anti-HIV ½ (cilvēka imūndeficīta vīruss) rezultātus apstiprina Latvijas infektoloģijas centra references laboratorijā.

2011. gadā uz HIV, HCV un HBV infekcijām izmeklēti 61026 donoru asins paraugi (100% visas asins donācijas), apstiprināti 10 anti - HIV ½ antivielu gadījumi, t.i. - 0.02% (prevalence - 0,0002).

Analizējot asins paraugu seroloģiskā skrīninga rezultātus, jāsecina, ka izmeklēto donoru vidū reaktīvu seroloģisko vīrusu marķieru kopējais daudzums trīs pēdējo gadu laikā samazinās, un tas ir vērtējams pozitīvi. Reaktīvo HBsAg rezultātu procents samazinās, bet prevalence ir nemainīga, anti - HCV reaktīvo rezultātu procents un prevalence samazinās, bet apstiprināto anti - HIV antivielu procents un prevalence ir stabili.

2.3. tabula

Donoru vīrusu seroloģiskajā skrīningā izmeklēto paraugu un reaktīvo rezultātu skaits, prevalence (Centrs, ASN, BTS)

	HBsAg	anti-HCV	anti-HIV*
Izmeklēto paraugu skaits	61026	61026	61026
Reaktīvu rezultātu skaits	84	253	10*
Prevalence	0.001	0.004	0.0002
Prevalence %	0.14	0.44	0.02

* - apstiprināti pozitīvi rezultāti

Vīrusu molekulārais skrīnings

Ar seroloģiskajām vīrusu noteikšanas metodēm nosaka pretvīrusu antivielas vai vīrusu antigēnus donora plazmā, tomēr šādi nav iespējams atklāt agrīnu inficēšanos „loga periodā”.

NAT (nukleīnskābju amplifikācijas tests) metode ir ļoti jutīga laboratoriskā metode vīrusu molekulārai izmeklēšanai donoru asinīs, nosakot vīrusu ģenētisko materiālu – HIV RNS, HCV RNS un HBV DNS. NAT izmeklēšana ļauj agrīni atklāt pat nelielu vīrusa daudzumu donoru asinīs pašā infekcijas attīstības sākumā, kamēr organismā vēl nav parādījušās antivielas. Šim nolūkam laboratorijā izmanto īpaši donoru asins skrīningam izveidotu analizatoru līniju - sistēmu Cobas S201 (Roche), vienā testā izmeklējot visu trīs vīrusu ģenētiskā materiāla klātbūtni.

NAT pielieto kā papildus izmeklējumu seroloģiskajai izmeklēšanai, lai paaugstinātu asins drošību. Saņemot seroloģiskās izmeklēšanas rezultātus, tiek atlasīti seroloģiski negatīvie paraugi, kam veic vīrusu molekulāru izmeklēšanu.

2.4. tabula

Molekulārā skrīningā (NAT) izmeklēto paraugu un reaktīvo rezultātu skaits, prevalence (Centrs, ASN)

	izmeklējumu skaits	RNS/DNS, nediferencējot vīrusu				prevalence	preval.%	apstiprināti rezultāti*	
		kopā	pirmreiz. don.	regulār. don.					
2008.	4196	-	-	-	-				
2009.	30661	10	5	50%	5	50%	0.0003	0.03	2- HCV

2010.	53 593	15	3	20%	12	80%	0.0003	0.03	4-HCV,1HIV
2011.	57544	8	1	13%	7	87%	0.0001	0.01	7-HCV, 1-HBV

* pēc 2009. - 2010. gadā noteiktās kārtības donoram rezultāta apstiprināšanai bija jānodod uz LIC. Visi rezultāti netika apstiprināti, jo donori LIC neieradās.

Atzīstams sasniegums 2011. gadā ir visu pozitīvo rezultātu apstiprinājums un vīrusa definēšana LIC, nosūtot paraugus, kas sagatavoti no attiecīgas SSP devas.

Sifilisa antivielu skrīnings

Antitreponemālo antivielu noteikšanu ar TPHA metodi veic centralizēti.

2.5. tabula

Antitreponemālo antivielu izmeklējumu un reaktīvo rezultātu skaits, prevalence (Centrs, LF un ASN)

	paraugu skaits	atklātas antivielas	prevalence	prevalence %
2009.	46973	71	0.002	0.15
2010.	55997	127	0.002	0.23
2011.	57299	115*	0.002	0.20

* 58 pirmreizēji, 57 regulāri donori.

Izvērtējot pozitīvo rezultātu skaitu pirmreizējo un regulāro donoru vidū, jāsecina, ka attiecība nav adekvāta - 50% antivielas konstatētas pirmreizējiem un 50% regulāriem donoriem.

Asins komponentu mikrobioloģiskais skrīnings

Bakteriāla TM kontaminācija ir reti novērojama, bet tā ir potenciāli nopietns risks recipientam, jo var izraisīt ar TM pārliešanu saistītu komplikāciju - septicēmiju.

Lai gūtu pārliecību par komponentu sterilitāti, tiek veikti TM mikrobioloģiskie uzsējumi, izmantojot BacT/ALERT mikrobu detekcijas sistēmu, monitorējot baktēriju augšanu TM derīguma termiņa ietvaros un veicot tālākus izmeklējumus pozitīva rezultāta gadījumā.

Izmeklējumus veic visām TM devām, kas sagatavotas no pilnasinīm vai iegūtas ar trombocītaferēzes metodi. 2011. gadā veikti 4571 TM uzsējumi, trīs gadījumos novērota mikroorganismu augšana.

Asins komponentu sterilitātes kontrole tika veikta saskaņā ar Latvijas asins dienesta prasībām.

Asins pagatavoju kvalitatē kontrole

Asins komponentu kvalitātes kontrole tika veikta saskaņā ar Latvijas asins dienesta prasībām.

Kvalitātes kontroles testus Latvijas asins dienestā sagatavotajiem asins komponentiem, kā arī BTS, - pēc atsevišķas vienošanās veica Asins pagatavoju kvalitatē kontroles laboratorija. Pēc kvalitātes kontroles testu rezultātiem ir iespējams analizēt jebkurā asins sagatavošanas iestādē realizēto asins/komponentu sagatavošanas procesu atbilstību noteiktajām normatīvās dokumentācijas prasībām.

Donoru imūnhematoloģiskā izmeklēšana

Centrs Hematoloģijas nodaļas imūnhematoloģijas laboratorijā veica donoru asins paraugu izmeklēšanu, ievērojot Latvijas asins dienesta darbību regulējošo normatīvo aktu prasības. No 2011. gada ID uzsāka Kuldīgas ASN donoru asins paraugu izmeklēšanu.

Izmeklējumu skaits donoriem

	2009.gads	2010.gads	2011.gads
ABO, Rh(D), fenotips, antivienu skrīnings, identifikācija	106 799	102465	97 963
ABO imūno aglutinīnu skrīnings O grupas donoriem/ IAT	10373/713	13042/1142	13434/921
Paplašinātā fenotipizācija	2689	5705	6608
	120574	122354	118926

Pacientu asins paraugu konsultatīvā izmeklēšana

Centrs nodrošina nepārtrauktu konsultatīvo imūnhematoloģisko palīdzību visas valsts ārstniecības iestāžu pacientiem un veic grūtnieču imūnhematoloģisko izmeklēšanu, identificē antieritrocitārās antivielas pēc valsts ārstniecības iestāžu un privārpersonu pieprasījuma.

Centrs veic eritrocītu masas piemeklēšanu visas valsts aloimunizētiem pacientiem. Šim mērķim izmanto paplašināti fenotipizēto donoru datu bāzi, kuru nepārtraukti papildina, fenotipizējot donoru asinis visās klīniski nozīmīgās eritrocitāro antigēnu sistēmās (Duffy, Kidd, Lutheran u.c.).

Izmeklējumu skaits pacientiem

	2009.gads	2010.gads	2011.gads
donora/recipientas asins saderības izmeklējumu skaits	1323	1197	1613
antivienu titrēšana grūtniecēm	26	115	117
citi izmeklējumi (ABO, Rh(D), fenotips, antivienu identifikācija)	5367	5325	7438

Konsultatīvie pakalpojumi sniegti 1173 pacientiem. Salīdzinot ar 2010. gadu (958) pacientu skaits pieaudzis par 22%. Kopējais izmeklējumu skaits palielinājies par 40%. No pacientu skaita 2011. gadā izmeklētas 236 grūtnieces (2010.gadā - 165), t.i. par 43% vairāk. 2011. gadā par 35% (2010. gadā -1197) pieaudzis donora / recipientas asins saderības testu izmeklējumu skaits. 2011. gadā bija 31 konsultatīvā izmeklēšana ārpus darba laika, 2010. gadā bija 33 izmeklēšanas.

HLA izmeklēšana

Centra laboratorija veica donoru un recipientu izmeklēšanu cilvēka leukocitāro antigēnu (HLA) sistēmā orgānu / audu transplantācijas vajadzībām, kā arī sniedza konsultatīvo palīdzību audu saderības jautājumos. Trombocītaferēzes donoru asins paraugus cilvēka leukocitāro antigēnu sistēmā izmeklēti salīdzinoši maz ierobežotā finansējuma dēļ.

3. FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI

3.1. tabula

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2010.gads (faktiskā izpilde)	2011.gads	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	6 396 405	5 414 769	5 386 679
1.1.	dotācijas	6 219 106	5 185 884	5 185 884
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	177 299	228 885	200 795
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība			
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi			
2.	Izdevumi (kopā)	6 405 212	5 414 848	5 389 000
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	6 346 219	5 406 848	5 381 000
2.1.1.	kārtējie izdevumi	6 337 777	5 406 848	5 381 000
2.1.2.	procentu izdevumi			
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti			
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība			
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti			
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	58 993	8 000	8 000

3.2. tabula

Ziedojumi un to izlietojums (lati)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2010.gads (faktiskā izpilde)	2011.gads	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 410	839	375
1.1.	Dotācijas			
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi			
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība			
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	2 410	839	375
2.	Izdevumi (kopā)	1 942	839	434
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 692	839	434

2.1.1.	kārtējie izdevumi	1 692	839	434
2.1.2.	procentu izdevumi			
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti			
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība			
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti			
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	250		

Galvenās plānotās finansētās aktivitātes, to mērķi, darbības rezultāti un izpildes analīze

Atbilstoši likumam „Par valsts budžetu 2011. gadam”, Centra budžetu 2011. gadam veidoja valsts budžeta programmas „Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana” apakšprogramma „Asins un asins komponentu nodrošināšana”.

3.3. tabula

Valsts piešķirto budžeta līdzekļu apjoms

2010.gada budžets (Ls)			2011.gada budžets (Ls)			Samazinājums budžeta dotācijām pret 2010.gadu % (4/1)*100-100
Dotācijas	Pašu ieņēmumi	Kopā	Dotācijas	Pašu ieņēmumi	Kopā	
6219106	261133	6480239	5185884	228885	5414769	-16,6%

Iedalīto pamatbudžeta līdzekļi pēc finansēšanas plāna izlietoti pilnībā. Uz 2012. gada 1. janvāri ir izveidojies naudas līdzekļu atlikums 56,67 Ls. Tie ir neizmantojie līdzekļi no maksas pakalpojumu ieņēmumiem par 2011. gadu. Papildus 2011. gadā tika iedalīti 320 000 Ls asins preparātu iegādei un asins sagatavošanas izdevumiem.

3.4. tabula

Piešķirto budžeta līdzekļu izmaiņu dinamika laika periodā no 2008.-2011.gadam

Gads	Budžeta dotācijas (apstiprinātās)	Pašu ieņēmumi	Samazinājums budžeta dotācijām	Budžeta dotācijas pēc samazinājuma 6=2-4	Papildus piešķirts budžeta dotācijām	Budžeta dotācijas 7=5+6	Kopā 8=3+7
1	2	3	4	5	6	7	8
2008	8102881	141000	31989 ¹	8070892	243671 ⁵	8314563	8455563
2009	7850911	141000	1206998 ²	6643913	60000 ⁶	6703913	6844913
2010	6643913	261133	624807 ³	6019106	200000 ⁷	6219106	6480239
2011	6219106	228885	1363258 ⁴	4855848	330036 ⁸	5185884	5414769

Samazinājumi:

¹ atlīdzībai uz 8,75 vakanto slodžu rēķina

² atlīdzībai 1 155 213 Ls, 51 785 Ls – precēm un pakalpojumiem

³ atlīdzībai – 559 522 Ls, precēm un pakalpojumiem – 65 285 Ls

⁴atlīdzībai – 291 064 Ls, precēm un pakalpojumiem-1 014 936 Ls, kapitālām iegādēm-39 000 Ls, 18 258 Ls VM pārņemtām 2 iekšējo auditoru slodzēm (t.sk. - 17586 Ls atlīdzība, 672 Ls - preces, pakalpojumi).

Papildus finansējums:

⁵ sensibilizētai grūtnieču izmeklēšanai 7000 Ls (turpinās nākamajos gados), 236 671 Ls - vīrusu marķieru molekulārās izmeklēšanas testu iegādei (tikai 2008.gadam).

⁶ plazmas preparātu iegādei (tikai 2009.gadam).

⁷ vīrusu marķieru molekulārās izmeklēšanas testu iegādei.

⁸ minimālās algas un atlīdzības palielināšanai 10036 Ls, 250 000 asins preparātu iegādei no SIA „BTS” (tikai 2011. gads), 70 000 Ls materiālu un medikamentu iegādei asins, asins komponentu sagatavošanai (tikai 2011. gadam).

Kopā laika periodā no 2008. gada līdz 2011. gadam ieskaitot, atlīdzība samazināta par 2 037 788 Ls, precēm un pakalpojumiem par 1 132 006 Ls, kapitālām iegādēm par 39 000 Ls.

Budžeta dotācijas, salīdzinot ar 2008. gadu, samazinājušās par 39,8% (4855848 / 8070892*100-100).

3.5. tabula

Valsts budžeta programmas „Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana” apakšprogrammas „Asins un asins komponentu nodrošināšana” līdzekļu izlietojums

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildīts(izdevumi) 2011.g. (Ls)
1.	Asins, asins komponentu sagatavošana	3178970
tai skaitā	donoru laboratoriskā izmeklēšana	805226
	materiāli, medikamenti asins un asins komponentu sagatavošanai	2355378
	asins komponentu kvalitātes kontrole	18366
2.	Preču, pakalpojumu apmaksa darbības nodrošināšanai	335487
3.	Pārējās izmaksas (PVN, pamatlīdzekļu iegāde u.c.)	100387
4.	Latvijas ārstniecības iestāžu ASN sagatavoto asiņu sagatavošanas izmaksas un ASN uzturēšanas izdevumu apmaksa	1024588
tai skaitā	apmaksa par sagatavotajām asinīm ASN	135 441
	ASN uzturēšanas izdevumu apmaksa	407 687
	Centra izlietotie medikamenti, reaģenti un materiāli ASN donoru izmeklēšanai	360893
	izsniegtie bezmaksas medikamenti, medicīnas preces, reaģenti ASN asins sagatavošanai, sadalīšanai EM un PL	102629
	ASN asins komponentu kvalitātes kontrole	10824
	Kuldīgas ASN imūnhematoloģiskie izmeklējumi	7114
5.	Plazmas preparātu iegāde no SIA “BTS”	775 337
	KOPĀ	5 414 769

Gada budžeta izpildes rezultāti

Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts ir ar „mīnuss” zīmi - 522370 Ls. Starpība izveidojās starp piešķirtajiem budžeta līdzekļiem 2011. gadā un faktiskajām ražošanas izmaksām. Šāds izpildes rezultāts radies sakarā ar plāna pārpildi par 4020,34 litriem asins un virsplāna asins komponentu sagatavošanu Centrā, kas prasījis papildus līdzekļus. Virsplāna produkciju 2011. gadā bija iespējams sagatavot izmantojot Centra iekšējās krājumu rezerves un pārplānojot iepirkumu grafikus 2011. gadā papildus medikamentu reaģentu un materiālu iegādei.

Lai Centrs darbotos efektīvi, būtu nepieciešams atgriezt 2011. gada samazinātos finanšu līdzekļus 1 345 000 Ls apmērā, kas nodrošinātu veiksmīgu finansiālo darbību un pamatuzdevumu izpildi.

Darbības efektivitātes rādītāji

▪ Aktīvu aprites rādītājs – aktīvu aprites ātrums

(Apgrozījums / aktīvi kopā) $5\,414\,769 / 2\,714\,026 = 2,0$

Visiem aktīviem jāaprit vismaz vienu reizi gadā. Salīdzinājumā ar 2010.gadu aprites ātrumi ir vienādi.

▪ Pamatlīdzekļu aprites rādītājs

(Apgrozījums / pamatlīdzekļi) $5\,414\,769 / 1\,680\,725 = 3,2$

Rādītājs liecina, ka Centra rīcībā esošie pamatlīdzekļi tika izmantoti lietderīgi, un to darbība ir efektīva. Salīdzinājumā ar 2010.gadu aprites rādītājs nav mainījies.

▪ Apgrozāmo līdzekļu aprites rādītājs

(Apgrozījums / apgrozāmie līdzekļi) $5\,414\,769 / 1\,033\,301 = 5,2$

Rādītājs, salīdzinot ar 2010.gadu, ir palielinājies, un tas parāda, ka Centrs savus apgrozāmos līdzekļus izmanto efektīvi.

Centra sniegtie pakalpojumi

Maksas pakalpojumu ieņēmumi 2011. gadā plānoti 228 885 latu apmērā. Maksas pakalpojumu kases izpilde 2011. gadā ir 203094 lati, kas ir 88,7% no plānotā.

3.6. tabula

Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem

	Maksas pakalpojumu ieņēmumu veidi	Summa (Ls)
1.	Ieņēmumi no laboratoriskajiem izmeklējumiem	61 426
2.	Ieņēmumi no kursu organizēšanas	3 342
3.	Citi ieņēmumi (nomas maksa u.c.)	138 326
	KOPĀ kases izpilde	203 094

Publiskie pakalpojumi

Centrs 2011.gadā ir definējis šādus divus publiskos pakalpojumus:

- donācijas fakta apliecinājuma izsniegšana – donoram tiek izsniegta izziņa kā apliecinājums par donācijas procedūru;
- donora laboratorisko izmeklējumu rezultātu paziņošana – donors tiek informēts par būtiskām novirzēm laboratoriskajos izmeklējumos.

Šo pakalpojumu pilnīgāks apraksts atrodams publisko pakalpojumu katalogā portālā www.latvija.lv.

Starpiestāžu pakalpojumi

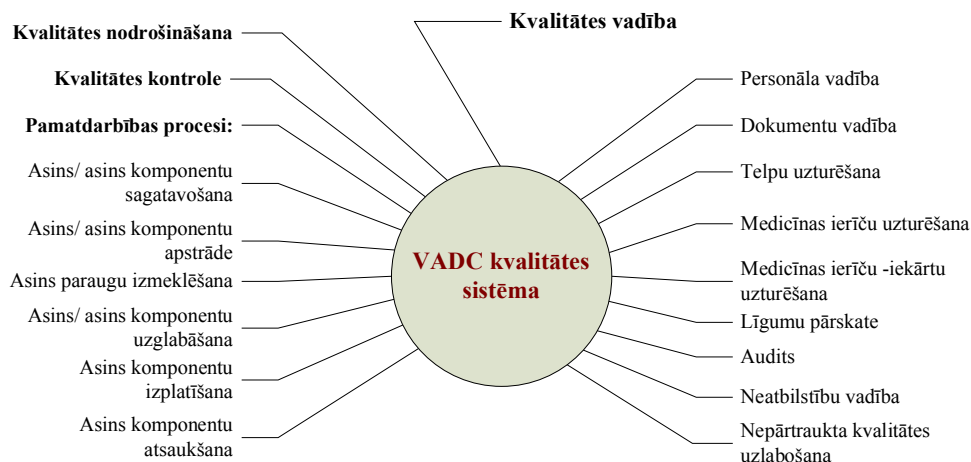
Centrs 2011. gadā apmaksāja LR ārstniecības iestādēm 407 687 Ls uzturēšanas izdevumus un 135 441 Ls materiālos izdevumus par sagatavotiem asins komponentiem un ASN darbības nodrošināšanai. Kopējās Centra izmaksas asins sagatavošanai ASN un to uzturēšanai 2011. gadā bija 1 024 588 Ls (skat. 3.5. tabulu).

4. PĀRSKATS PAR VADĪBAS UN DARBĪBAS SISTĒMĀM

4.1. Kvalitātes un risku vadība

Kvalitātes vadības sistēmas darbība un pilnveidošanās

Centra kvalitātes vadības sistēmas darbības sfēra ir noteikta 27.12.2005. MK noteikumos nr. 1037 un aprakstīta Centra vadības rokasgrāmatā KR-04.

4.1.attēls Centra KVS un tās elementi

Risku identifikācija, pārskatīšana un novērtēšana

Risku vadības rezultāti ir pamats vairākiem lēmumiem Centra darbībā, Centra darbības virzieniem, darba apjomu noteikšanai, liecību iegūšanai par asins / asins komponentu drošību un kvalitāti, kā arī Centra darbības atbilstības prasībām visās funkcijās un darbības virzienos nodrošināšanai.

Centra prioritāte risku vadībā ir asins / asins komponentu drošība un kvalitāte, kas atbilst Centra Kvalitātes vadības sistēmas darbības sfērai.

Validācijas sistēmas darbība ir bāzēta uz risku analīzes rezultātiem, pēc kuriem nosaka validācijas uzdevumus un darba apjomus. Korektīvo un preventīvo darbību noteikšana tieši saistīta ar risku novērtēšanas rezultātiem.

Korektīvā un preventīvā darbība (KAPA)

2011.gadā Centrā tika izstrādāts un ieviests darbā KAPA reģistrs ar sekojošiem mērķiem:

- dokumentēt informāciju, kas izriet no nevēlamo notikumu un blakņu analīzes, iekšējo, ārējo auditu vai pašpārbaudu, iekšējo pārbaudu rezultātiem un var tikt traktēta kā KAPA;
- uzraudzīt KAPA izpildi;
- novērtēt KAPA efektivitāti.

Validācija

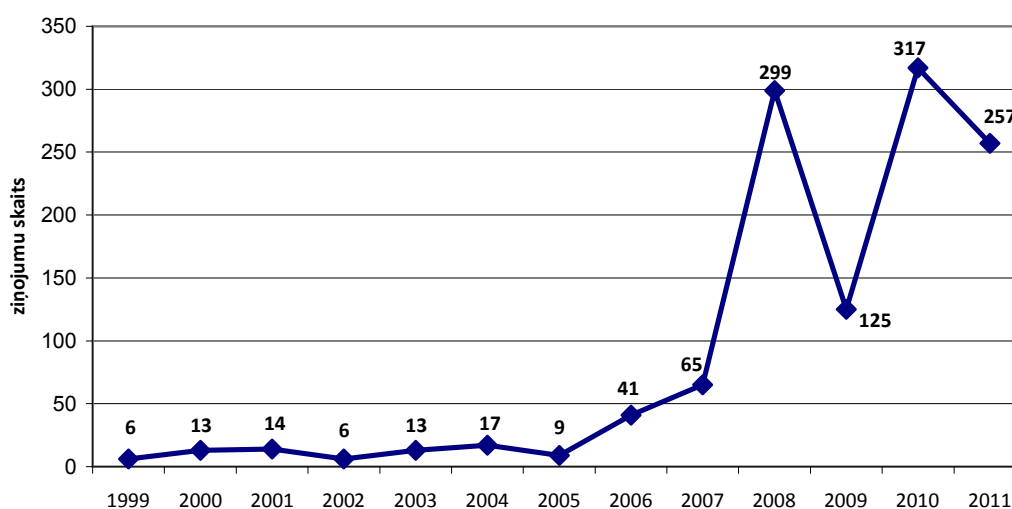
Centra validācijas ģenerālplāns 2011. gadam tika izpildīts. 2012. gadam tika izstrādāts Centra validācijas ģenerālplāns.

2011. gadā tika veikta medicīnisko iekārtu tehnisko specifikāciju un uzstādīšanas kvalifikācija; temperatūru uzturošo iekārtu Temperatūras kartēšana (Temperature Mapping), u.c.

Vigilance

2011. gadā izstrādāts 2010. gada Hemovigilances pārskats.

Pabeigts vēl viens solis Vigilances sistēmas integrācijā - pēc vienādiem principiem ar vienādu ziņošanas kārtību Centrā darbojas Biovigilance, kas ietver Hemovigilanci un Šūnu vigilanci, Medicīnisko ierīču Vigilanci un Farmakovigilanci.

4.2. attēls. Kopējais ziņojumu skaits (nevēlamie notikumi un blaknes) 1999. g – 2011. g. (Centrs, ASN un AK)

Vides pārvaldības sistēma

Centra vides pārvaldības sistēma ietver sevī sekojošas reglamentējošās vides aizsardzības jomas:

- atkritumu apsaimniekošana,
- iepakojums,
- dabas resursu nodoklis,
- ķīmisko vielu izmantošana,
- gaisa aizsardzība,
- rūpnieciskais piesārņojums,
- kodoldrošība un aizsardzība pret radiāciju (sadarbībā ar Centra ekspertu radiācijā un kodoldrošības ekspertu),
- ūdens aizsardzība.

Atkritumu apsaimniekošanas sistēma

Centrā svarīgākā vides pārvaldības joma ir atkritumu apsaimniekošana, ko nosaka, galvenokārt, bīstamo atkritumu (specifisko (neinfekciozo) un infekciozo) rašanās Centra darbības rezultātā.

Sadarbība veselības aprūpes atkritumu apsaimniekošanas uzlabošanas jomā ar SIA „Vides investīciju fonds”, kas ir Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības Programmas un Pasaules Vides

fonda finansētā projekta „Labāko tehnoloģiju un paņēmieni demonstrēšana un veicināšana veselības aprūpes atkritumu samazināšanas jomā, lai novērstu dioksīnu un dzīvsudraba nonākšanu vidē” nacionālais īstenotājs Latvijā.

Atbalstot projekta aktivitātes, Centrā pārskata gada 15. un 16. novembrī tika organizēti semināri 58 Valsts Vides dienesta un Veselības inspekcijas pārstāvjiem, demonstrējot atkritumu apsaimniekošanas praksi un prezentējot informāciju par Centra Vides pārvaldības sistēmu (pēc LVS EN ISO 14001:2005 standarta). Semināru gaitā tika akcentēta infekciozo atkritumu apsaimniekošanas tehnoloģija, kuru pielieto Centrā, izmantojot Medister 160 - augstfrekvences mikroviļņu bīstamo (medicīnisko) atkritumu dezinfekcijas iekārtu.

4.2. Iekšējie auditi

2011. gadā Audita nodaļa saskaņā ar apstiprināto gada plānu vērtēja Centra pamatdarbības sistēmas un veica šādus iekšējos auditus:

- „Dokumentu un pierakstu vadība”;
- „Rīcība ar neatbilstošu produktu”.

Plānotais iekšējais audits „Asins komponentu sagatavošanas plānu izstrāde un apstiprināšana” tika atcelts.

Audita nodaļa turpināja koordinēt iekšējo auditu veikšanu Centra kvalitātes vadības sistēmā, un šo auditu veikšanai tiek pieaicināti apmācīti kvalitātes sistēmas iekšējie auditori.

Pārskata gada sākumā tika noslēgts iepriekšējā gadā paveiktais kvalitātes sistēmas iekšējais audits „Validācija”. Saskaņā ar kvalitātes sistēmas iekšējā audita gada plānu, 2011. gadā tika veikts iekšējais audits „Līgumu pārskates nodrošināšana”, tika veikti vēl divi iekšējie auditi, bet to rezultātu apspriešana un ieteikumu apstiprināšana tika pārcelta uz 2012. gadu:

- „Izmaiņu vadība asins komponentu identifikācijas un izsekojamības nodrošināšanā”;
- „Rezultātu paziņošana”.

Pārskata gadā plānotais kvalitātes sistēmas iekšējais audits „Pārļiešanai derīgo asins komponentu atlase” tika apvienots ar veikto pamatdarbības sistēmas iekšējo auditu „Rīcība ar neatbilstošu produktu”.

Veikta Finanšu ministrijas salīdzinošā pārbaudes, kuru rezultāti atspoguļoti „Audita ziņojumā”. Kopīgi tika izstrādāts Audita nodaļai rekomendēto ieteikumu ieviešanas grafiks.

Laboratoriju iekšējie auditi

Lai īstenotu prasības laboratoriju iekšējā audita veikšanai, 2011. gadā tika īstenota iekšējā audita programma kopā ar laboratoriju pašpārbaudēm, kas katru gadu aptver visus kvalitātes sistēmas elementus. Pašpārbaudes veica pašas struktūrvienības darbinieki, bet iekšējo auditu veikšanā piedalījās citu laboratoriju auditori, tādējādi nodrošinot vērtējuma neatkarību.

Gada laikā laboratorijās veiktie iekšējie auditi:

- ID - trīs auditi, divas pašpārbaudes. Konstatēti deviņi novērojumi: novērsti - četri, daļēji novērsti – četri, nav novērsta viena neatbilstība, kas saistīta ar kanalizācijas un ūdensapgādes problēmu laboratorijā;
- KL - desmit auditi, divas neatbilstības, trīs novērojumi. Veikts viens vertikālais audits. Divu neatbilstību un trīs novērojumu novēršanai tika plānotas korektīvās darbības, abas neatbilstības novērstas termiņā. Ieviesti ieteikumi uzlabojumiem pēc diviem novērojumiem. Viena novērojuma novēršanai nepieciešami materiālie resursi (atbilstoši Centra finansiālām iespējām telpu kosmētiskam remontam);

- HLN - divi auditi un divas pašpārbaudes, neatbilstības nav konstatētas vai maznozīmīgas. Tika veiktas izmaiņas struktūrvienības dokumentos;
- BVD - divi auditi, trīs pašpārbaudes. Neatbilstības nav konstatētas.

Laboratoriju iekšējo auditu programmas plānošana un izpilde ir viens no nozīmīgiem pārbaūžu veidiem, kas veicina laboratoriju pārvaldības sistēmas atbilstību un pilnveidošanu atbilstoši starptautisko standartu prasībām (LVS EN ISO/IEC 17025 un LVS EN ISO 15189) un Centra KVS pamatnostādņēm. Laboratoriju iekšējo auditu programma, kas, atbilstoši minēto standartu prasībām, veidota viena gada ciklam un aptver visus kvalitātes sistēmas elementus, 2011. gadā ir izpildīta.

Nav bijusi nepieciešamība veikt ārpuskārtas auditēšanu un ieviest papildus korektīvās darbības. Laboratorijās, kuru kompetences atbilstību nosaka akreditācijas statuss, veikta padziļināta auditu programmas izpildes rezultātu analīze.

4.3. Strukturālās izmaiņas

2011.gadā divu reorganizāciju rezultātā, kuru mērķis bija optimizēt finanšu resursus, Centrā notika vairākas strukturālās izmaiņas:

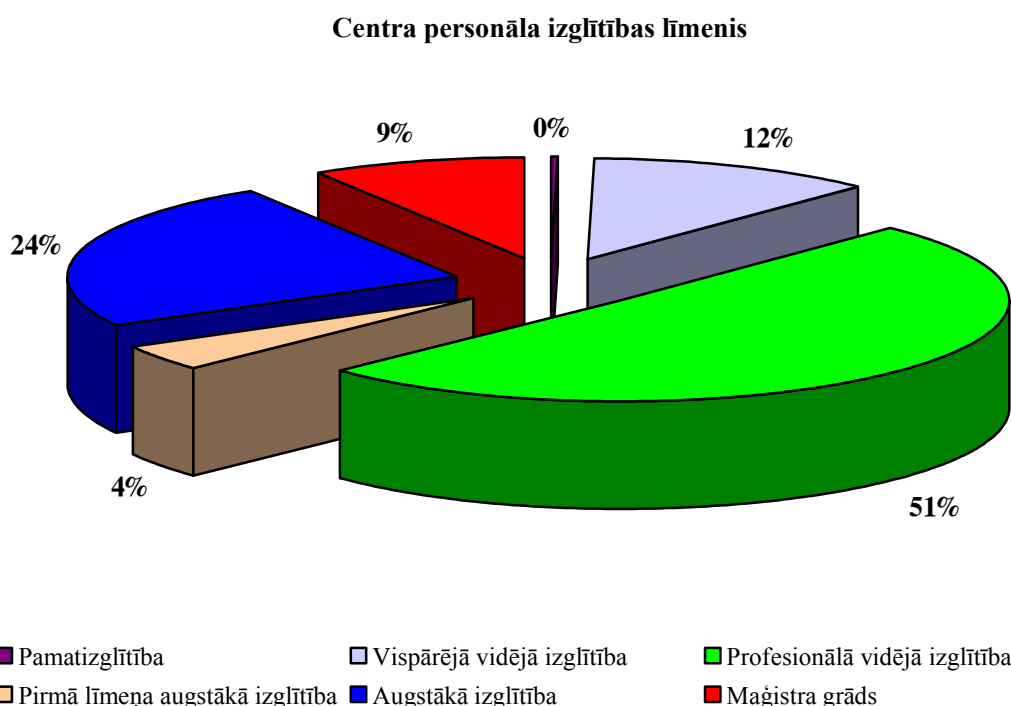
- likvidēta Drošas darba vides nodaļa, paplašinot Personāla vadības nodaļas funkcijas;
- likvidēta Kvalitātes vadības nodaļa, izveidojot Kvalitātes un risku vadības departamentu, un paplašinot tā funkcijas;
- likvidēta Saimnieciskā noliktava, paplašinot Saimnieciskās nodaļas funkcijas;
- likvidētas Citaferēzes un plazmaferēzes nodaļa un Ekspedīcija, izveidojot Asins pagatavošanu krājumu nodaļu;
- likvidētas Imūnhematoloģijas nodaļa un Donoru laboratoriskās izmeklēšanas nodaļa, izveidojot Hematoloģiskās izmeklēšanas nodaļu;
- likvidētas Vīrusu seroloģisko marķieru un mikrobioloģisko izmeklēšanu nodaļa un Vīrusu molekulāro izmeklēšanu nodaļa, izveidojot Skrīninga nodaļu;
- izveidots Finanšu departaments, iekļaujot tajā Plānošanas un ekonomikas un Grāmatvedības nodaļas;
- izveidots Tehniskais departaments, iekļaujot tajā Inženiertehniskā nodaļu, Ēku, telpu un komunikāciju apsaimniekošanas brigādi, Siltumapgādes brigādi un Autotransporta nodrošināšanas brigādi;
- izveidots Administratīvais departaments, iekļaujot tajā Administratīvo nodaļu (paplašinot funkcijas) un Personāla vadības nodaļu;

5. CENTRA PERSONĀLS

Centra amatu vietu skaits 2011. gada sākumā bija 290 amatu vietas, savukārt, gada beigās tas samazinājās līdz 244 amatu vietām. Vidējais darbinieku skaits pārskata periodā 267 cilvēki.

Personāla izglītība

Kopējais izglītības līmenis Centrā nedaudz ir mainījies – procentuāli palielinājies gan darbinieku skaits ar augstāko, gan vidējo profesionālo izglītību, un ir tikai viens darbinieks ar pamatizglītību. Diemžēl šāda situācija izveidojusies nevis palielinoties darbinieku ar pabeigtu augstāko izglītību skaitam, bet gan darbinieku skaita samazināšanas rezultātā, kad, uzsakot darba tiesiskās attiecības, tika izvērtētas darbinieku kompetences, tai skaitā arī izglītība.

5.1. attēls. Centra personāla izglītības līmenis 2011. gadā.

Personāla piedalīšanās Centra rīkotos mācību pasākumos

5.1. tabula

Centra rīkote mācību pasākumi un to apmeklējumi

Mācību pasākums	Dalībnieku skaits
Civilā aizsardzība	160
Higiēnas un dezinfekcijas noteikumi	60
Asins komponentu marķēšana un identifikācija	52
Vides pārvaldība un atkritumu apsaimniekošana Centrā	41
Ziņošana par nevēlamiem notikumiem un blaknēm	34

Centra darbinieku mācību atvaļinājumu piešķiršanas kārtība	30
Asins komponentu uzglabāšana un transportēšana	30
Dokumentu vadība un pierakstu vadība Centrā	29
Iekšējās pārbaudes	28
Asins, asins paraugu sagatavošana, asins sadalīšana komponentos. Asins komponentu apstrāde	19
Asins paraugu sagatavošana un uzglabāšana. Rīcība ar asins paraugiem laboratorijā	18
Kvalitātes vadības sistēma Latvijas Asins dienestā un Centrā	18
Darbinieka neētiska rīcība kā koruptīvās rīcības paveids: tās izpratne un novēršana	15
Asins un asins komponentu uzglabāšana, transportēšana (iekšējā, ārējā), izplatīšana	20
Higiēnas un dezinfekcijas noteikumi	14
Pirmā palīdzība	6

Personāla piedalīšanās starptautiskos pasākumos

5.2. tabula

Starptautiskie pasākumi un to apmeklējumi

Dalībnieku - darbinieku skaits	Pasākums	Pasākuma vieta
2	starptautisks mācību seminārs „Youth Centers – Uniting Young People”	Kavadarči, Maķedonija
1	TEPNEL HLA konference	Splita, Horvātija
2	„SOLARISPOSIUM” seminārs	Augustova, Polija
1	kursi imūnhematoloģijā un transfuzioloģijā	Šveice
3	10. Baltijas Kongress Laboratoriju medicīnas jautājumos	Tallina, Igaunija

Personāla mainība

Personāla rotācijas koeficients (pieņemto skaits + atlaisto skaits/personu vidējais skaits) norāda personāla mainību viena kalendārā gada laikā, kas ir vidējais rādītājs.

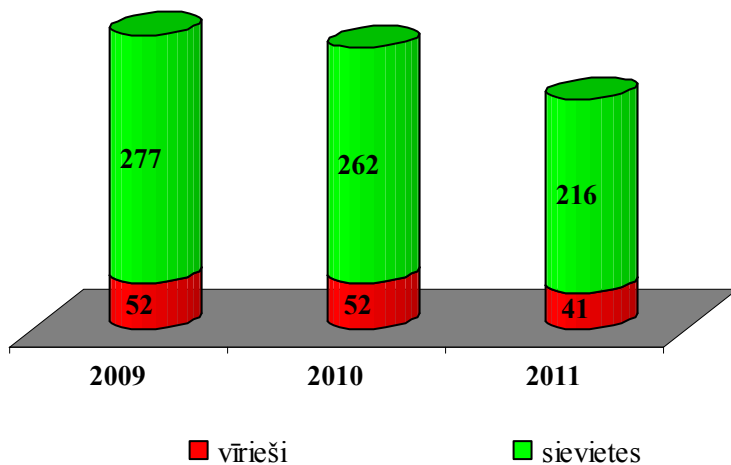
$$2009. \text{ gadā} - (15 + 62) / 344 = 0.22$$

$$2010. \text{ gadā} - (26 + 45) / 319 = 0.22$$

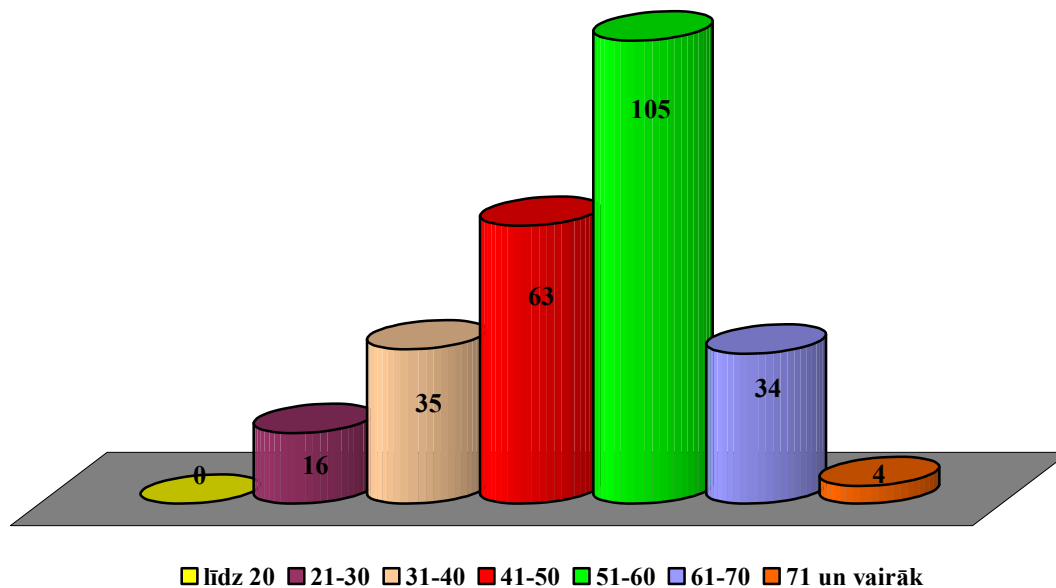
$$2011. \text{ gadā} - (18 + 71) / 267 = 0.33$$

Ievērojami pieaugot atlaisto darbinieku skaitam, būtiski arī samazinājies vidējais darbinieku skaits pārskata gadā, kas, savukārt, ietekmē personāla mainību.

Mainoties darbinieku skaitam, proporcija starp sievietēm un vīriešu skaitu pēdējo trīs gadu laikā palikusi praktiski nemainīga – aptuveni 16% no strādājošiem ir vīrieši.

5.2. attēls. Centra personālsastāvs pēc dzimuma sadalījuma 2009.- 2011. gadā.

5.3.attēls. Centra personālsastāvs pēc vecuma sadalījuma 2009.- 2011. gadā.

Neskatoties uz to, ka vērojama gados jaunāko darbinieku skaita samazināšanās, pēdējo trīs gadu laikā vidējais Centra darbinieku vecums ir 50 gadi.

6. KOMUNIKĀCIJAS AR SABIEDRĪBU

Darbs ar bērniem un jauniešiem

Izglītot potenciālo asins donoru auditorijas par asins ziedošanu un motivēt tajā iesaistīties ir viens no svarīgākajiem SAN uzdevumiem. Lai ne tikai motivētu un piesaistītu jaunus donorus, bet arī informētu topošos donorus, jau trešo gadu Centrs turpina darbu bērnu un jauniešu izglītošanā jautājumos, kas saistīti ar asins ziedošanu. Turpinās ekskursiju vadīšana skolēniem, kas vēlas iepazīties ar Centra darbu un asins ziedošanas procesu, un Centrs piedalās jauniešu auditoriju publiskajos pasākumos.

- *Dalība pasākumā „Ēnu diena”*
2011. gada 16. februārī SAN darbinieki iepazīstināja skolēnus ar nodaļas darbu, akcijām un asins donoru kustību kopumā.
- *Eiropas dienas Dārza svētki*
2011. gada 8. maijā Vērmanes dārzā Centrs piedalījās Eiropas dienu Dārza svētkos, kuru apmeklētājiem bija iespējams iepazīties ar brīvprātīgā darba iespējām Latvijā visdažādākajās jomās. „Veselības teltī” ikviens varēja bez maksas noskaidrot savu asins grupu un uzzināt visu par asins ziedošanu, un brīvprātīgo darbu donoru kustības popularizēšanā. Svētku laikā donorus apkalpoja arī specializētā donoru autobusā.
- *„Muzeju nakts”*
2011. gada 14. maijā Centrs piedalījās „Muzeju naktī” P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzejā, kur apmeklētājiem bija iespēja iesaistīties dažādos atjautības uzdevumos par asins donoru kustību. Pasākumu apmeklēja 7594 interese.
- *Eiropas brīvprātīgā darba gads*
2011. gada 29. septembrī Latvijas Dzelzceļa vēstures muzejā Eiropas Brīvprātīgā darba gada ceļojošās tūres ietvaros Centrs informēja apmeklētājus par iespējām iesaistīties brīvprātīgajā darbā donoru kustībā, un deva iespēju ar viktorīnas palīdzību noskaidrot apmeklētāju informētību asins ziedošanas un donoru kustības jautājumos.
- *Ekskursijas Centra telpās*
Centra struktūrvienībās tika vadītas ekskursijas skolēniem un brīvprātīgajiem vēstnešiem nolūkā skaidrot asins ziedošanas nozīmi un procesu potenciālajiem asins donoriem.

Darbs ar Centra brīvprātīgajiem vēstnešiem

2011. gadā akcijās savu atbalstu snieguši arī Centra brīvprātīgie vēstneši, informējot sabiedrību par asins ziedošanas iespējām. Šie jaunieši ziedo ne tikai asinis, lai palīdzētu nelaimē nonākušajiem, bet ziedo arī savu laiku un darbu, lai palīdzētu izglītēt un piesaistīt jauniešus donoru kustībai. Vēstneši iesaistās vairākos pasākumos. Informācija par iespēju iesaistīties brīvprātīgajā darbā publicēta portālos „esilabs.lv”, „brivpratigais.lv”, „labiedarbi.lv” u.c.

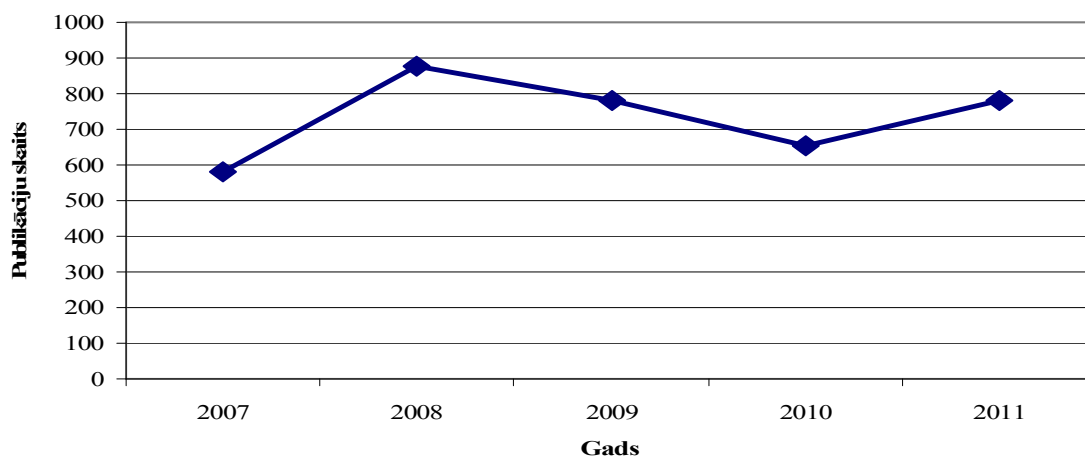
Pārskatā gadā Centra brīvprātīgajiem pievienojušies 15 jauni dalībnieki. Gada laikā organizētas 5 tikšanās ar brīvprātīgo jauniešu grupu, lai kopīgi plānotu pasākumus un papildinātu zināšanas par asins ziedošanu un Centra darbu.

Sadarbība ar masu medijiem un mediju monitoringa

2011. gadā turpinājās aktīva sadarbība ar medijiem, kuru ietvaros donori tika regulāri informēti gan par dienesta asins krājumu, gan aktualitātēm dienestā.

Veiktā mediju monitoringa rezultāti rāda, ka kopējais informācijas un publikāciju apjoms pārskata gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pieaudzis par 16,14%.

Publikāciju skaita dinamika no 2007. līdz 2011.gadam

6.1. attēls. Publikāciju skaita dinamika no 2007. līdz 2011.gadam

2011. gadā kopējais ikmēneša publikāciju skaits, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu mēnešu dinamiku, bijis diezgan vienmērīgs. Visaugstākā mediju aktivitāte vērojama 2011. gada martā (116 informācijas vienības, kas ir ~ 40% vairāk kā citos 2011. gada mēnešos), kad tika atklāts projekts „Esi sasniedzams”, kura ietvaros Latvijas iedzīvotāji tika aicināti reģistrēties īsziņas saņemšanai ar aicinājumu ziedot asinis brīdī, kad slimniekiem būs nepieciešamas tieši attiecīgās grupas asinis. 2011. gada jūnijā, salīdzinājumā ar šī paša gada citiem mēnešiem, par godu Pasaules Asins donoru dienai pieaudzis TV sižetu skaits (10 sižeti).

2011. gadā mediji par asins donoru kustību daudz ziņojuši pastarpināti. Piemēram, 2011. gada janvārī, kad Jēkabpilī notika apšaude, kuras laikā tika ievainoti policijas darbinieki, mediji aktīvi aicināja ziedot asinis tieši šajā traģēdijā cietušajiem. Asinis ziedot maija mēnesī aicināja kamanīņu braucējam Jurim Šicam, oktobrī - Ādažu militārajā poligonā mācību laikā cietušajiem zemessargiem.

2011. gadā medijos daudz diskutēts arī par Centra lomu veselības aprūpē. Piemēram, 2011. gada 11. februārī „Latvijas Avīzē” tika publicēta publikācija „Jūtīgs un neaizskarams”, bet augustā mediji analizējuši papildus finansējuma pieprasījumu Centra darbības nodrošināšanai.

Kopējais informācijas vienību skaita palielinājums 2011. gadā, salīdzinot ar 2010. gadu, noticis uz radio informācijas vienību skaita pieauguma rēķina – 17,75%. Tāpat kā 2010. gadā, 2011. gadā turpinājies samazināties reģionālajā presē publicētais informācijas apjoms – par 17,14%. Tas izskaidrojams gan ar to, ka 2011. gadā pārstāja izdot vairākus reģionālos laikrakstus, gan ar to, ka notika izbraukumu vietu samazinājums atsevišķos rajonos. Tajā pašā laikā 2011. gadā par 48%, salīdzinājumā ar 2010. gadu, pieaudzis informācijas vienību skaits TV.

2011. gadā kopumā sagatavotas 781 informācijas vienības (publikācijas, pārraides):

- nacionālajos laikrakstos 2011. gadā kopumā 65 publikācijas;
- reģionālajā presē 2011. gadā kopumā 327 publikācijas;
- raksti žurnālos 2011. gadā kopumā – 45,
- radio pārraides 2011. gadā kopumā - 231;
- TV sižeti 2011. gadā kopumā - 36.

Centra Sabiedrisko attiecību nodaļa 2011. gada laikā līdzdarbojusies vairāku informatīvu materiālu sagatavošanā.

Kopš 2006. gada augusta Centra rīcībā ir ziņu aģentūras LETA mediju monitoringa informācija par informācijas izplatīšanu drukātajos medijos, bet kopš 2008. gada augusta, LETA sniedz ziņas arī par radio un TV pārraidēm, kurās bijusi informācija par donoriem un donoru kustību.

Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar Centra darba kvalitāti

2011. gada decembrī SAN veica komponentu anonīmu donoru anketēšanu un rezultātu apkopošanu ar mērķi noskaidrot komponentu donoru apmierinātību ar Centra darbu. Anketēšanas rezultātā kopā tika saņemtas 78 aizpildītas donoru anketas.

Tikai viens respondents no 77 bez komentāra negatīvi atbildējis uz anketas jautājumu „Vai Jūs esat apmierināts ar apkalpojošā personāla profesionālo darbību un veltīto uzmanību procedūras laikā?”.

Vairāki donori izteikuši pateicību Centra personālam par apkalpošanas un attieksmes kvalitāti.

Sadarbība ar nevalstisko sektoru

2011. gadā Latvijas Sarkanā Krusta jauniešu nodaļa (LSKJ) sniegusi atbalstu sabiedrības informēšanā un izglītošanā. LSKJ brīvprātīgie gada laikā snieguši savu atbalstu vairākos Centra publiskajos pasākumos: Eiropas dienas Dārza svētki, „Muzeju nakts”, Pasaules asins donoru diena Eiropas Savienības mājā, Eiropas brīvprātīgā darba gads.

Brīvprātīgie vadījuši informatīvas lekcijas vispārīzglītojošajās skolās. Latvijas Sarkanais Krusts veic goda donoru apbalvošanu un organizē pateicības pasākumus donoriem Latvijas reģionos.

2011. gadā Latvijas Asins donoru biedrība organizējusi iespēju diviem brīvprātīgajiem apmeklēt Starptautisko jauno asins donoru forumu Luksemburgā.

7. NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

- Latvijas asins sagatavošanas institūciju (Centrs, ASN) attīstības stratēģijas projektu 2012.-2014. gadiem, saskaņā ar ārējiem normatīvajiem aktiem, VM attīstības plānošanas dokumentiem, izstrādāšana.
- Asins ar antikoagulantu sagatavošana valstī 24 625 litru (48 002 asins devas) apjomā.
- Filtrētas EM (koriģējot asins komponentu sagatavošanas plānus atbilstoši ārstniecības iestāžu pieprasījumiem) - 1800 devas sagatavošana.
- TM no pilnasinīm (koriģējot asins komponentu sagatavošanas plānus atbilstoši ārstniecības iestāžu pieprasījumiem) - 3000 devas sagatavošana.
- Krioprecipitāta (koriģējot asins komponentu sagatavošanas plānus atbilstoši ārstniecības iestāžu pieprasījumiem) - 5000 devas sagatavošana.
- TM sagatavošana automātiskās aferēzes procedūrās (koriģējot asins komponentu sagatavošanas plānus atbilstoši ārstniecības iestāžu pieprasījumiem) - 1500 automātiskās aferēzes procedūras.
- Ārstnieciskās aferēzes procedūru veikšana (koriģējot asins komponentu sagatavošanas plānus atbilstoši ārstniecības iestāžu pieprasījumiem) - 450 ārstnieciskie aferēzes procedūras slimniekiem.
- Retrospektīvās izmeklēšanas standartprocedūras apraksta izstrāde.
- Metodisko materiālu ASN par retrospektīvās izmeklēšanas standartprocedūru izstrāde.
- ESF projekta „Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla tālākizglītība nozares ilgtspējīgai attīstībai” programmas realizācijas nodrošināšana.
- Pasaules asins donoru dienai veltītu publisko pasākumu organizēšana.
- Akcijas „Mīlestības svētki” organizēšana.
- Aktīvo asins donoru atbalstīšana, izsniedzot tiem Privilēģiju kartes.
- Donoru žurnāla „Rēzus” izdošana.
- Centra Vigilances pārskata izstrāde un publicēšana.
- Centra personāla mācību programmas realizācijas nodrošināšana.
- Centra risku pārskatīšanas un vadības nodrošināšana.
- Centra resertifikācijas (atbilstības novērtēšanas pēc 27.12.2005. MK noteikumu nr. 1037. prasībām) sagatavošana un realizēšana.
- Latgales filiāles reorganizācijas nodrošināšana un tās sagatavošana resertifikācijai.
- Imūnhematoloģijas laboratorijas sagatavošana akreditācijai.
- Asins gravitācijas ķirurģijas nodaļas atbilstības sagatavošana novērtēšanas procesam.
- Centra siltumapgādes sistēmas rekonstruēšana.
- Medicīnisko iekārtu apkalpošanas iespējas ar Centra rīcībā esošajiem resursiem izvērtēšana.
- ProSang liela apjoma adaptācijas (testēšanas metodes optimizācija NAT laboratorijā; Imūnhematoloģijas analizatora QWALYS 3 datu pārraides uz ProSang ieviešana darbā; GRZ testa rezultātu no analizatora „PRISM” pārraide atbilstoši analizatorā noteiktajām robežām; finanšu vadības sistēmas integrācija ar ProSang (VK prasība).
- Centra IT drošības politikas pasākumu nodrošināšana un uzturēšana.